

För kännedom

Nämnder med ansvar för utbildningsfrågor

Storsthlm's strategiska nätverk Kommunal ekonomi

Förslag till nytt samverkansavtal för den verksamhetsförlagda delen av lärarutbildningen (VFU)

Rekommendation

Storsthlm's styrelse beslutade den 13 juni 2018 att rekommendera länets kommuner att anta föreslagna samverkansavtal "Lärarutbildning i samverkan"- samverkansavtal för den verksamhetsförlagda delen av lärarutbildningen (VFU). Avtalet ersätter det tidigare samverkansavtalet (KSL Dnr 2010/0066) och börja gälla från 1 januari 2019 och tills vidare.

Sammanfattning

Länets kommuner och lärosäten är överens om att lärarutbildningen är en gemensam angelägenhet och att en lärarutbildning av hög kvalitet bidrar till att göra Stockholmsregionen till en attraktiv region att utbilda sig i och arbeta i. Den verksamhetsförlagda delen av lärarutbildningen (VFU) genomförs hos skolhuvudmännen och den regleras i ett samverkansavtal som togs fram inför 2012. Avtalet undertecknades av 25 (av 26) kommuner och de sju lärosäten i länet som erbjuder lärarutbildning: Stockholms universitet, Södertörns högskola, Gymnastik- och idrottshögskolan, Konstfack, Kungliga musikhögskolan, Stockholms konstnärliga högskola och Kungliga tekniska högskolan. Avtalet reglerar såväl organisationen kring samverkan som det rent praktiska kring tidplan, placering av studenter, matchning av handledare samt regleringen av ersättningen för detta. Detta görs i VFU-portalen, det digitala samverkansverktyg som är framtaget för ändamålet.

Under 2017 har ett gediget arbete gjorts för att skapa dialog och delaktighet med kommunerna inför framtagandet av ett reviderat samverkansavtal. Avtalet ger ett övergripande uttryck för de ingående parternas ömsesidiga samverkan, för att stärka lärarutbildningens kvalitet genom professionsanknytning, bidra till lärares kompetensutveckling och skolans verksamhetsutveckling samt stimulera till gemensamma forsknings- och utvecklingsarbeten så som praktknära och utbildningsvetenskaplig forskning. Därav också benämningen på samverkansavtalet: Lärarutbildning i samverkan. Själva avtalet omfattar dock endast VFU och organisation för detta. Kring flera av de ovan nämnda områden pågår och har pågått nationella utredningar, men intentionen är att det ska kunna ingå ytterligare områden inom samverkan mellan kommuner och lärosäten framöver.

Ersättningen till kommunerna beräknas enligt en gemensam modell och är 583 kronor per student och högskolepoäng (2018 års nivå). Uppräknings sker årligen efter den pris- och löneomräkning som fastställs inom högskoleområdet.

Beskrivning av ärendet

Under 2017 har ett gediget arbete med utvärdering och uppföljning av det nu gällande samverkansavtalet gjorts tillsammans med kommunerna på flera olika sätt via enkäter, uppföljningar och i dialog i olika forum på Storsthlm. Som gemensam start bjöds in till ett open space i början på 2017 med representanter från kommunerna och därefter har dialog förts i befintliga forum på Storsthlm med kommunernas VFU-samordnare,

styrgruppen för högskole- och forskningsfrågor, strategiska nätverket utbildning och med kommundirektörerna.

Styrgruppen för samverkansavtalet, bestående av representanter från lärosäten och Storsthlm har haft kontinuerliga möten under processen och nära dialog kring framtagandet av det reviderade avtalet. En arbetsgrupp som utsågs av styrgruppen med representanter från båda parterna utsågs för att ta fram avtalsskrivningen. Storsthlm har under framtagandet av avtalet haft konsulterat kommunjurist under processen.

Som förhandlare utsåg kommunerna Roger Svanborg verksamhetschef Regional utveckling Storsthlm och som sakkunnig Karin Soffiantini-Yildiz processledare Storsthlm. Lärosäten och förhandlare nådde samsyn efter två förhandlingstillfällen. Resultatet har sedan kommunicerats i ovan nämnda forum.

Ärendegång

Rekommendationen adresseras till kommunstyrelserna enligt den rutin som gäller vid beslut i Storsthlms styrelse. Kommunerna fattar beslut enligt gällande delegationsordning.

Kommunerna ombeds meddela sina ställningstaganden genom att sända in protokollsutdrag eller annan beslutshandling till Storsthlm.

Beslut om antagande av överenskommelse är att likställas med undertecknande.
Överenskommelsen börjar gälla 1 januari 2019.

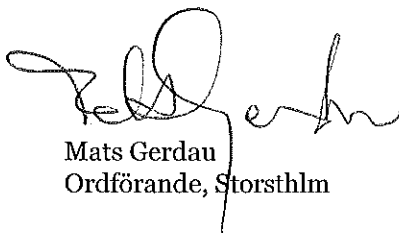
Svarsperiod

Storsthlm önskar få kommunernas ställningstaganden senast den **31 december** med e-post till registrator@storsthlm.se

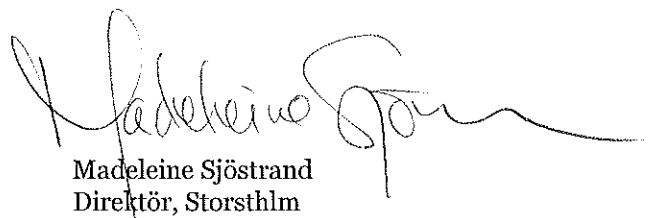
Frågor och information

Frågor med anledning av detta besvaras av Karin Soffiantini-Yildiz, e-post: karin.soffiantini-yildiz@storsthlm.se

Med vänlig hälsning

Mats Gerdau
Ordförande, Storsthlm

Madeleine Sjöstrand
Direktör, Storsthlm

Bilaga

Läraryt utbildning i samverkan, samverkansavtal

SÖDERTÖRNS HÖGSKOLA | STOCKHOLM

KONSTFACK
University of Arts, Crafts and Design

STOCKHOLM UNIVERSITY OF THE ARTS | **STOCKHOLMS KONSTNÄRLIGA HÖGSKOLA**

KMIH

STORSTHLM

Lärarutbildning i samverkan inom Stockholmsregionen

framtaget av företrädare för Stockholms universitet, Södertörns högskola, Gymnastik- och idrottshögskolan, Stockholms konstnärliga högskola, Konstfack, Kungl. Musikhögskolan Stockholm och Kungliga tekniska högskolan, tillsammans med Storsthlm, som företrätt länets kommuner.

§ 1 Parter

Detta avtal är tecknat mellan följande parter i Stockholmregionen:

1. Botkyrka kommun (212000-2882)
2. Danderyds kommun (212000-0126)
3. Ekerö kommun (212000-0050)
4. Haninge kommun (212000-0084)
5. Huddinge kommun (212000-0068)
6. Järfälla kommun (212000-0043)
7. Lidingö stad (212000-0191)
8. Nacka kommun (212000-0167)
9. Norrtälje kommun (212000-0217)
10. Nykvarns kommun (212000-2999)
11. Nynäshamns kommun (212000-0233)
12. Salems kommun (212000-2874)
13. Sigtuna kommun (212000-0225)
14. Sollentuna kommun (212000-0134)
15. Solna stad (212000-0183)
16. Stockholms stad (212000-0142)
17. Sundbybergs stad (212000-0175)
18. Södertälje kommun (212000-0159)
19. Tyresö kommun (212000-0092)
20. Täby kommun (212000-0118)
21. Upplands-Bro kommun (212000-0100)
22. Upplands Väsby kommun (212000-0019)
23. Vallentuna kommun (212000-0027)
24. Vaxholms stad (212000-2908)
25. Värmdö kommun (212000-0035)
26. Österåker kommun (212000-2890)

Parterna 1-26 utgör kommuner som skolhuvudmän och kallas gemensamt kommunerna eller var och en för sig kommunen.

27. Gymnastik- och idrottshögskolan (202100-4334)
28. Konstfack (202100-1199)
29. Kungl. Musikhögskolan Stockholm (202100-1215)
30. Kungliga tekniska högskolan (202100-3054)
31. Stockholms konstnärliga högskola (202100-6560)
32. Stockholms universitet (202100-3062)
33. Södertörns högskola (202100-4896)

Parterna 27-33 utgör lärosäten med lärarutbildning och kallas gemensamt lärosätena eller var och en för sig lärosätet.

§ 2 Syfte

Detta avtal ger uttryck för de ingående parternas ömsesidiga ansvar för samverkan, för att stärka lärarutbildningens kvalitet genom professionsanknytning, bidra till lärares kompetensutveckling och skolans verksamhetsutveckling samt stimulera till gemensamma forsknings- och utvecklingsarbeten så som praktiktäna och utbildningsvetenskaplig forskning.

Läraryrkets attraktivitet är ett gemensamt intresse. En lärarutbildning av högsta kvalitet bidrar till att göra Stockholmsregionen en attraktiv region att utbilda sig i och arbeta i.

§ 3 Organisation

Parterna är överens om att upprätthålla en dialog om den regionala samverkan inom lärarutbildning under avtalstiden, och detta görs genom en styrgrupp. Styrgruppen för lärarutbildning i samverkan i Stockholmsregionen (SLUSS) består av en representant från vardera lärosäte och två utsedda representanter från Storsthlm, som företräder kommunerna. I egenskap av största lärosäte står Stockholms universitet för ordförandeskapet samt kanslistöd till gruppen. SLUSS sammanträder 2-3 gånger per termin. SLUSS bevakar även nationella samverkansfrågor rörande lärarutbildning.

SLUSS och Styrgruppen för högskole- och forskningsfrågor inom Storsthlm sammanträder årligen för uppföljning av föreliggande avtal och det gemensamma uppdraget på en strategisk nivå. Diskussionen dokumenteras och återkopplas till berörda parter. Utifrån den löpande uppföljningen av avtalet fattar SLUSS vart tredje år beslut om huruvida avtalet bör revideras.

SLUSS anordnar årligen en samverkanskonferens dit representanter för parterna inbjuds för att diskutera, utveckla och följa upp samverkan inom lärarutbildningen. Samverkanskonferensen finansieras av det lärosäte eller Storsthlm som står som värd för konferensen. Värdskapet roterar årligen mellan de sju lärosätena och Storsthlm.

§ 4 VFU – den verksamhetsförlagda delen av lärarutbildning

VFU är ett gemensamt uppdrag mellan kommuner och lärosäten i Stockholmsregionen. Avtalet innebär att kommunerna i första hand VFU-placerar lärarstudenter från lärosäten med lärarutbildning i Stockholms län. För att tydliggöra respektive parts åtaganden har dessa sammanställts i tabellform (se Bilaga 1).

4.1 Omfattning

Avtalet omfattar den verksamhetsförlagda delen (30 hp) inom lärarutbildningarna:

- Förskollärarutbildning
- Grundlärarutbildning
- Ämneslärarutbildning inklusive Kompletterande pedagogisk utbildning (KPU)
- Yrkeslärarutbildning
- Utländska lärares Vidareutbildning (ULV).*

*Antal hp i VFU inom ULV kan variera beroende på studentens tidigare utbildning och erfarenhet, samt utbildningens mål.

4.2 VFU-placering

Lärarstudenterna ska VFU-placeras genom VFU-portalen, det digitala samverkansverktyg framtaget för ändamålet. Lärosätena meddelar behov av antal platser senast 15 maj inför höstterminen respektive 15 oktober inför vårterminen, och kommunerna meddelar antal platser senast 20 juni inför höstterminen respektive 1

december inför vårterminen. VFU-portalen förvaltas av Stockholms universitet, och regleras i ett särskilt avtal (se Överenskommelse om samarbete kring gemensam VFU-portal).

I VFU-portalen sker matchning mellan student och handledare. All relevant information ska finnas inlagd i VFU-portalen, både från lärosäten och kommuner (se även Bilaga 1).

4.3 VFU-handledare

Alla lärarstudenter ska handledas av legitimerade lärare (förutom de lärarkategorier som är undantagna legitimationskravet). Handledaren ska ha lärarexamen i för lärarstudenten rätt inriktning och ämne. Alla lärarstudenter ska, om inte lärosätena i dialog med kommunerna bedömer att särskilda skäl föreligger, ha en handledare som genomgått eller genomgår handledarutbildning om minst 7,5 högskolepoäng.

Lärosätena ska kontinuerligt erbjuda handledarutbildningar.

Kommunerna ska skapa förutsättningar för de lärare som ska ta emot studenter att genomföra handledarutbildning, samt ge förutsättningar för handledare att utföra uppdraget, vilket inkluderar tid för samverkan med lärosäte.

4.4 VFU-ersättning

För den verksamhetsförlagda delen av lärarutbildningen erhåller kommunen ekonomisk ersättning. Lärosätena ersätter kommunerna med 583 kronor per student och högskolepoäng (2018 års nivå) enligt en gemensam beräkningsmodell.

Utbetalningen sker terminsvis. Lärosätena lämnar faktureringsunderlag utifrån VFU-portalen till kommunerna senast 1 juni för vårterminen respektive 1 december för höstterminen.

Ersättning utbetalas vid avslutad VFU-kurs, oavsett om studenten godkänns eller underkänns vid examination. Detta gäller även om studenten inte fullföljt kursen, under förutsättning att kommunen fullgjort sin del av avtalet. I de fall studenten behöver göra om VFU-kursen ersätts kommunen på samma sätt som för tidigare ordinarie period.

Vid kompensatorisk närvaro, exempelvis av enstaka sjukdagar som ska kompenseras, utgår ingen ny ersättning.

Om lärosätet meddelar studentens studieavbrott senast tre veckor innan VFU-kursens början utgår ingen ersättning till kommunen.

Kommunerna fakturerar lärosätena för den verksamhetsförlagda delen av utbildningen senast den 1 september för föregående vårtermin och senast den 1 februari för föregående hösttermin utifrån lärosätenas faktureringsunderlag. Har inte faktureringsunderlag inkommit till kommunerna vid respektive datum (1/6 resp. 1/12) har kommunerna rätt till ersättning utifrån planerat behov av VFU-platser angivet i VFU-portalen. Har inte faktura inkommit till lärosätena från kommunerna vid respektive datum (1/9 resp. 1/2) utgår ingen ersättning till kommunerna.

Ersättningen omräknas årligen efter den pris- och löneomräkning som statsmakterna fastställer för högskoleområdet.

§ 5 Tillgång till förskole/skolverksamhet utöver VFU

För att stärka professionsanknytningen av lärarutbildningen och kunna stimulera till gemensamma forsknings- och utvecklingsarbeten behöver lärarstudenterna ges tillgång till förskole/skolverksamhet i form av fältstudier även utöver den verksamhetsförlagda delen av lärarutbildningen.

5.1 Omfattning

Avtalet omfattar tillgång till förskole/skolverksamhet för de studenter som har en VFU-placering inom nedanstående lärarutbildningar:

- Förskolläraryrkesutbildning
- Grundläraryrkesutbildning
- Ämnesläraryrkesutbildning inklusive Kompletterande pedagogisk utbildning (KPU)
- Yrkesläraryrkesutbildning
- Utländska lärares Vidareutbildning (ULV)

Fältstudier innebär exempelvis insamling av data i form av observationer, intervjuer eller enkäter.

5.2 Placering

Endast studenter som redan har en VFU-placering får tillgång till förskole/skolverksamhet utöver den verksamhetsförlagda delen av utbildningen.

Lärosätena ska kommunicera planerade behov av tillgång till förskole-/skolverksamhet direkt till samverkande förskolor/skolor eller kommuner senast vid terminsstart. Det ska finnas dokumenterade rutiner kring fältstudier på respektive lärosäte som tagits fram i dialog med kommunerna.

5.3 Handledare

Fältstudierna inom förskole/skolverksamhet ska vara av sådan art att de inte kräver handledning. Däremot ska förskolan/skolan ha en kontaktperson som studenten kontaktar innan besök på förskolan/skolan. Kontaktpersonen kan med fördel vara studentens VFU-handledare.

5.4 Ersättning

För tillgång till förskole/skolverksamhet utgår ingen ersättning från lärosätena till kommunerna.

§6 Avtalstid

Detta avtal ersätter det tidigare samverkansavtalet "Samverkansavtal om den verksamhetsförlagda delen av lärarutbildningen" från 2012 (KSL Dnr 2010/0066), och gäller från och med den 1 januari 2019 och tills vidare.

Part som vill lämna samarbetet som omfattas av detta avtal ska lämna en skriftlig uppsägning till Styrgruppen för Lärarutbildning i samverkan i Stockholmsregionen (SLUSS). Avtalet upphör att gälla för den uppsägande parten sex månader från det att SLUSS mottagit uppsägningen. Avtalet ska fortsätta att gälla för övriga parter.

Om avtalet sägs upp av en kommun och inget annat överenskommit har den kommunen likväl ett ansvar för att lärarstudenterna som påbörjat sin utbildning kan fullgöra denna i enlighet med villkoren i avtalet. Om avtalet sägs upp av ett lärosäte har kommunerna där lärosätets lärarstudenter VFU-placerats inget sådant ansvar.

§7 Ändringar och tillägg

Befinns något i detta avtal eller del därav ogiltigt eller icke tillämpligt, ska detta inte innebära att avtalet i sin helhet är ogiltigt, utan skäligen jämkning i avtalet ska, om möjligt, ske.

§8 Tvistelösning

Tvist med anledning av detta avtal ska i första hand lösas genom förhandling mellan parterna med syfte att uppnå en uppgörelse i samförstånd. Om parterna fortfarande inte kan enas ska tvist avgöras i allmän domstol med Stockholms tingsrätt som första instans.

Detta avtal är upprättat i ett original och förvaras av Storsthlm. Lärosätena undertecknar avtalet på separata signatursidor och kommunerna ingår avtalet enligt egen beslutsrutin. Kommunernas respektive beslut att ingå avtalet dokumenteras och läggs till avtalet.

Lärarutbildning i samverkan inom Stockholmsregionen: Bilaga 1

Tabell 1. Åtaganden gällande VFU för respektive lärosäte och respektive kommun.

Lärosätenas åtagande	Kommunernas åtagande
Ha det övergripande ansvaret för VFU och examinationen av densamma.	Ta emot studenter och utifrån utbildningarnas styrdokument ansvara för genomförandet av VFU
Via VFU-portalen meddela behov av antal platser per inriktning/ämne, senast 15 maj inför höstterminen och 15 oktober inför vårterminen, och placera studenter	Via VFU-portalen erbjuda det antal platser per inriktning och ämne som motsvarar lärosätenas behov av platser, senast 20 juni (revidering senast 1 september) inför höstterminen, samt 1 december (revidering senast 1 februari) inför vårterminen
Se till att VFU-portalen är kontinuerligt uppdaterad med lärosätets VFU-kurskoder och VFU-tider, aktuella studenter med inriktning och ämne, samt övrig information som påverkar förutsättningar för VFU-placering	Se till att VFU-portalen är kontinuerligt uppdaterad med aktuella handledare och övrig information som påverkar förutsättningar för VFU-placering, exempelvis ämnesbehörighet, inriktning, lärarlegitimation, och genomförd handledarutbildning
Lämna faktureringsunderlag till kommunerna för innevarande termin senast 1 juni för vårterminen, respektive 1 december för höstterminen	Fakturera lärosätena för den verksamhetsförlagda delen av lärarutbildningen för föregående termin, senast 1 september för vårterminen och 1 februari för höstterminen
Upprätthålla kontakt mellan lärosäte och handledare under hela utbildningen, inte bara under VFU-kurserna	Svara för kontakter kring VFU-platser hos fristående skolhuvudmän belägna i kommunen
Erbjuda handledarutbildningar	Utse handledare och skapa förutsättningar för de lärare som ska ta emot studenter att gå handledarutbildning och att genomföra handledaruppdraget.
Verka för gemensamma VFU-rutiner för lärosätena	Verka för gemensamma VFU-rutiner för kommunerna